زندگی
دوشنبه :: ۲۴ شهریور ۱۳۹۹ :: شماره ۵۷۵۵
جامعه ۱۳

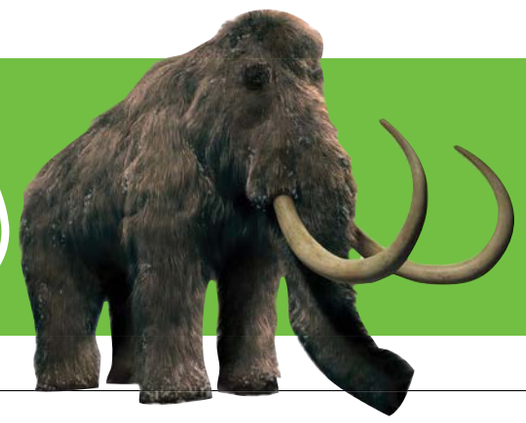

درحالی که برخی مربیان پیش‌دبستانی امسال از تدریس در مدارس کنار گذاشته شده‌اند، فرهنگیان بازنشسته در حال تدریس تمام وقت هستند

مدرسه سرای سالمندان

مریم خباز
جامعه

شاید نشود گفت دقیقا جای کدامشان در کلاس درس است و حق تقدم با کیست؛ مربیان پیش‌دبستانی که چند سالی است معلم شده‌اند یا معلمان بازنشسته‌ای که در این شغل استخوان ترکانده‌اند. در واقع مثل ایستادن بر سر یک دوراهی است که قضاوت را سخت می‌کند، چون لازمه‌اش شناخت تک‌تک نیروها و سنجیدن صلاحیت‌های معلمی هر کدامشان است. ولی کسانی که این روزها معترض شده‌اند، آن دسته از مربیان پیش‌دبستانی که یا دلشان به حال خودشان یا به حال همکارانِ کنار گذاشته شده‌شان می‌سوزد، قضاوت کرده و به بازگرداندن معلمان بازنشسته به کلاس‌های درس اعتراض دارند، بازگشتی که به‌زعم آنها امسال شدت گرفته و عرصه را برای نیروهای حق‌التدریس و قراردادی تنگ‌تر از قبل کرده است.

تدریس مجدد بازنشسته‌های فرهنگی البته تاکید صریح قانون سال ۹۷ است که معترضانِ این روزها، هم با اصل آن مشکل دارند و هم با فرعش. اینها اما با اصل ماجرا اگر کنار بیایند با فرع ماجرا که بازگشت‌های فراقانونی بازنشسته‌ها به مدارس است کنار نمی‌آیند و نتیجه‌اش می‌شود خودخوری و افسوس برای سال‌های کاری که به امید جذب در آموزش و پرورش و خلاصی از بلاتکلیفی گذشت. کمبود معلم زخم کهنه آموزش و پرورش است و تایید این کمبود سال‌هاست که مثل ترجیع‌بند اشعار در کلام مسؤولان وزارتخانه تکرار می‌شود، درحالی که نیروهای آماده به کار زیادی فقط منتظر یک اشاره‌اند تا از خانه‌ها بیرون بیایند و مشغول کار شوند.

اکنون بازهم اعتراض‌ها حول این دوگانه عجیب شکل گرفته و نیروهای حق‌التدریسی و مربیان پیش‌دبستانی با سال‌ها سابقه تدریس در مدارس از خودشان و از مسؤولان می‌پرسند آیا رواست نیروهای جوان و باانگیزه کنار گذاشته شوند و نیروهای بازنشسته سر کار بروند؟

اجرای ناتمام ۲ قانون

ماه شهریور به لحاظ قانونگذاری برای آموزش و پرورش و مخاطبانش یک نقطه عطف است. در همین ماه بود که افراد مشمول قانون الحاق یک ماده به قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق‌التدریس و آموزشیاران نهضت سوادآموزی مشخص شدند و در همین ماه بود که قانون ممنوعیت به‌کارگیری بازنشسته‌ها ابلاغ شد که هر دو نیز مربوط به سال ۹۷ بود. قانون اول می‌گوید نیروهای پیش‌دبستانی، نیروهای خرید خدمات آموزشی، حق‌التدریسی‌ها و آموزشیاران باید تا پایان برنامه ششم توسعه از نظر وضعیت استخدامی تعیین تکلیف شوند. قانون دوم هم می‌گوید به‌کارگیری مجدد بازنشسته‌ها در دستگاه‌های اجرایی از جمله آموزش و پرورش ممنوع است مگر این که این بازنشسته‌ها نیمه‌وقت کار کنند و ساعت حضور هفتگی آنها یک سوم کارمندانِ شاغل باشد.

پایان مهلت اجرای برنامه پنجساله ششم، سال ۱۴۰۰ است و فقط یک سال تا انقضای این تاریخ باقی مانده، در حالی که بسیاری از مشمولان این قانون در آموزش و پرورش هنوز بلاتکلیف‌اند. در دو سالی هم که قانون ممنوعیت به‌کارگیری بازنشسته‌ها به سازمان اداری استخدامی ابلاغ شده چه بسیار کسانی که در چه مناصبی این قانون را دور زدند و همچنان نیز سودای دور زدن دارند. نتیجه این که حالا در آموزش و پرورش صدای معلمان حق‌التدریسی و مربیان پیش‌دبستانی جامانده از قافله استخدام، حتی جامانده از قافله تدریسِ نیم‌بند، بلند است و تا همین دیروز نیز می‌شد آنها را با پلاکاردهایی در دست مقابل ساختمان مجلس در میدان بهارستان تهران مشاهده کرد، در حالی که همزمان با این تجمع، در بسیاری از مدارس کشور معلمان بازنشسته‌ای مشغول به کار بودند که بیش از سقف مجاز در قانون، تدریس می‌کنند.

این انصاف است؟

مربیان پیش‌دبستانی که سال پیش و قبل‌تر از آن در مدارس معلمی کرده و امسال کنار گذاشته شده‌اند به‌قدری در لاک محافظه‌کاری فرو رفته‌اند که حتی می‌ترسند مشکلاتشان را با رسانه در میان بگذارند. سکوت، سپر دفاعی بسیاری از آنهاست چون صبورانه به انتظار نشسته‌اند تا بلکه دری به تخته‌ای بخورد و تعیین تکلیف شوند، اما کسانی که نمی‌ترسند به جام جم نکاتی را یادآوری می‌کنند قابل تامل است. یکی از این مربیان که شش سال است معلم قراردادی دوره ابتدایی است، می‌گوید هفته قبل از بیش از ۱۵ نیروی آزاد که سال پیش در منطقه محل خدمت او همگی مشغول تدریس بودند صد نفر کنار گذاشته شدند که خیلی‌هایشان نیروهای باانگیزه و تحصیلکرده‌ای بودند که به همین حقوق ناچیز احتیاج مبرم داشتند.

به گفته او حقوق این قبیل نیروها بیشتر از ماهی یک میلیون تومان نیست که چون بیمه‌شان ۱۵ روزه محاسبه می‌شود نیمی از حقوق دریافتی صرف پرداخت حق بیمه و یک‌ماهه کردن آن می‌شود.

یکی دیگر از این مربیان که امسال به‌کارگیری شده، اما چون می‌بیند بسیاری از همکاران سابقش به اجبار خانه‌نشین شده‌اند در گفت‌وگو با ما مدام می‌پرسد آیا این انصاف است؟ اشاره او به معلمان بازنشسته‌ای است که با حقوق نزدیک به سه میلیون تومان در مدرسه محل خدمت او با تن‌های خسته و بدن‌های فرسوده امسال نیز دعوت به کار شده‌اند. تعبیر او از حضور این نیروهای بازنشسته، تبدیل شدن مدرسه به سرای سالمندان است. یکی از معلمان بازنشسته‌ای که امسال برای پنجمین سال پیاپی پس از بازنشستگی دعوت به کار شده، اما به جام جم می‌گوید نه پیر است و نه ناتوان و حس می‌کند تا سال‌ها بعد از این نیز می‌تواند معلمی کند. او با این حال می‌گوید اگر قرار باشد بین خودش و یک نیروی جوان پرتوان حق انتخاب داشته باشد حاضر است به نفع او کنار بکشد. یکی از معلمان رسمی شاغل در آموزش و پرورش نیز به عنوان کسی که در این ماجرا ذی‌نفع نیست، توضیح می‌دهد که برخی از بازنشسته‌هایی که دوباره دعوت به کار می‌شوند به‌وضوح بی‌حوصله‌اند و فقط برای داشتن درآمد بیشتر حاضر به تدریس می‌شوند، ولی خیلی‌های دیگر که در سنین زیر ۵۰ سال بازنشسته شده‌اند همچنان انرژی دارند و خوب معلمی می‌کنند.

این نقل قول‌ها را که با یارمحمد حسین بُر، مدیرکل امور اداری وزارت آموزش و پرورش در میان گذاشتیم، انتظار می‌رفت که آنها را تمام و کمال نپذیرد، ولی همین که گفت بعید نیست چنین مصادیقی در کشور وجود داشته باشد برای اثبات حرف ما کافی بود. او گفت میانگین سنی بازنشسته‌های دعوت به کار شده زیر ۵۵ سال است، ولی رد نمی‌کنیم که ممکن است در نقاطی از کشور افرادی مسن‌تر از این نیز مشغول به کار باشند.

قانون زیر تیغ زمان

سن و سال فرهنگیان بازنشسته‌ای که این روزها در کلاس‌های درس مشغول به تدریس‌اند، اما فقط بخشی از اعتراض نیروهای مانده در صفِ استخدام آموزش و پرورش است. نیروهای حق‌التدریسی قبل از شروع سال تحصیلی جدید در تماس با رسانه‌های مختلف نسبت به شکل‌گیری موج کنار گذاشته شدن خود ابراز نگرانی کرده بودند و حالا مربیان پیش‌دبستانی می‌گویند این موج به راه افتاده و خیلی‌ها را با خود برده است، آن هم فقط به این دلیل که بازنشسته‌های زیادی دعوت به کار شده‌اند و فراتر از سقف‌های قانونی تدریس می‌کنند.

قانون سال ۹۷ صراحت دارد که بازنشسته‌های آموزش و پرورش مجاز به تدریس‌اند فقط به این شرط که ساعت کاری‌شان یک سوم نیروهای شاغل باشد. این یعنی اگر یک معلم شاغل ۲۴ ساعت در هفته تدریس می‌کند یک نیروی بازنشسته باید حداکثر هشت ساعت کار کند که این سقف طبق شواهد جام جم در بسیاری از موارد می‌شکند. یکی از فرهنگیان بازنشسته که امسال دعوت به کار شده به ما می‌گوید که به صورت تمام‌وقت کار می‌کند و ۲۴ ساعت در هفته تدریس دارد که در پاسخ به ایرادگیری ما که این کار خلاف قانون است، می‌گوید به علت کمبود نیرو چاره‌ای جز این کار نبوده است.

یکی از مربیان پیش‌دبستانی شاغل در مدرسه نیز از آموزشگاه محل خدمتش گزارش می‌دهد که دست‌کم سه بازنشسته تمام‌وقت مشغول به تدریس‌اند.

مدیرکل امور اداری آموزش و پرورش اما با شنیدن این موضوعات از زبان ما همه را یکسره رد کرد و گفت همه بازنشسته‌ها به صورت نیمه‌وقت کار می‌کنند، چون اگر تمام‌وقت باشند سیستم طوری طراحی شده که امکان دریافت حقوق کامل ندارند.

یافته‌های ما البته نشان می‌دهد حقوق بیشتر بازنشسته‌های تمام وقت، یک سوم حقوق شاغلان است، ولی اگر مدرسه و اداره با هم هماهنگ باشند، یک بازنشسته نیز می‌تواند حقوق کامل دریافت کند. یکی از معلمان رسمی شاغل در یکی از مدارس استان تهران به ما می‌گوید در مدرسه محل خدمتش، نیروهای بازنشسته تمام وقت کار می‌کنند، ولی ساعاتی را که بیش از سقف قانونی تدریس کرده‌اند، با هماهنگی مدیر مدرسه در لیست کاری معلمانی که اضافه‌کاری نمی‌کنند، درج می‌شود و پس از واریز حقوق‌ها، این وجوه میان نیروی بازنشسته و شاغل رد و بدل می‌شود.

مدیرکل امور اداری آموزش و پرورش اما می‌گوید تا به حال چنین گزارشاتی دریافت نکرده و نمی‌تواند این روایات را تایید کند.

ماجرای پیچیده نیروی انسانی

زندگی+

حتی اگر در ستاد آموزش و پرورش این موارد تایید نشود در صف، چنین اتفاقاتی، کم یا زیاد در حال وقوع است. تقابل نیروهای حق‌التدریس و مربیان پیش‌دبستانی با نیروهای بازنشسته یک تقابل جدی است و شمایی از نابسامانی نیروی انسانی در آموزش و پرورش را نشان می‌دهد که اجرای ناقص دو قانون آن را تشدید کرده است. یارمحمد حسین بُر گرچه می‌گوید امسال عذر هیچ مربی پیش‌دبستانی را نخواسته و هیچ‌کسی را که در آزمون داخلی پذیرفته شده، از تدریس کنار نگذاشته، ولی تایید می‌کند که امسال معادل ۱۳ هزار نیروی تمام‌وقت، از میان بازنشسته‌ها به صورت پاره‌وقت جذب کرده‌اند که با یک حساب و کتاب ساده معلوم می‌کند که امسال دست‌کم ۳۹ هزار نیروی بازنشسته به کلاس‌های درس بازگشته‌اند.

البته او در حالی کنار گذاشته شدن مربیان پیش‌دبستانی واجد شرایط را از بیخ و بن تکذیب می‌کند که چند مربی پیش‌دبستانی به ما خبر دادند آزمون مرسومی که هر سال برای گزینش نیروها برگزار می‌شد امسال انجام نشده که بخواهد ملاک تمدید قراردادها باشد. این در شرایطی است که مدیرکل در این شرایط پیچیده و در این سال تحصیلی خاص که حق‌التدریس‌های آزاد، سرباز معلم‌ها، نیروهای بازنشسته، خرید خدمتی‌ها و حق‌التدریس‌های شاغل دوشادوش هم به کلاس‌های درس رفته‌اند، شواهد نشان می‌دهد که وزارتخانه برای نیروهای بازنشسته ارزش زیادی قائل است، هم به لحاظ تجربه‌ای که اندوخته‌اند و هم به لحاظ هزینه‌هایی که به سیستم تحمیل نمی‌کنند. طبق آمارهای رسمی سال ۹۵، ۳۳ هزار معلم در کشور بازنشسته شدند که این رقم در سال‌های ۹۶ تا ۹۸ به ۴۱ هزار، ۵۲ هزار و ۷۸ هزار نفر رسید. امسال نیز مطابق آمارهای رسمی، ۸۰ هزار فرهنگی بازنشسته می‌شوند و در سال ۱۴۰۰ این رقم به ۹۰ هزار نفر می‌رسد که طبق فرمولی که تا امروز به کار گرفته شده، احتمال به‌کارگیری اینها در مدارس بیشتر از سایر گروه‌هاست.

امسال معادل ۱۳ هزار نیروی تمام‌وقت، از میان بازنشسته‌ها جذب شده که به این ترتیب دست‌کم ۳۹ هزار نیروی بازنشسته به کلاس‌های درس بازگشته‌اند

چالش کمبود معلم

طبق یک قانون نانوشته همه عادت داریم وقتی سال تحصیلی جدید شروع می‌شود، منتظر تشکیل کلاس‌های بدون معلم بمانیم و ما رسانه‌ای‌ها این کلاس‌های خالی را نقد کنیم و درنهایت به این نتیجه برسیم که اگر ساختار نیروی انسانی در آموزش‌وپرورش از اول غلط شکل نمی‌گرفت و حتی غلط‌ها به‌مرور اصلاح می‌شد، هیچ مهری با هیچ کلاس بی‌معلمی از راه نمی‌رسید.

امسال که به یک تعبیر، سخت‌ترین سال آموزش‌وپرورش است و همه چالش‌های قبلی با چالش‌های برآمده از کرونا مخلوط شده، حتی از دو سال قبل نسبت به کمبود معلم در سال ۹۹ هشدارهای مکرر داده‌شده بود، اما خبرهای رسمی این روزها از رفع کمبود نیرو حکایت دارد.

آمارهای معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع آموزش‌وپرورش نشان می‌دهد کسری نیرو برای سال تحصیلی جدید از شش روش تأمین‌شده که یکی از روش‌ها جذب ۲۷ هزار معلم از طریق دوره‌های چهارساله دانشگاه تربیت‌معلم بوده است. البته وزارتخانه برای سال تحصیلی جدید ۴۷هزار و۳۰۰ نیروی تازه جذب کرده که ۳۶۰۰ نفر از آنها سرباز معلم و ۱۶ هزار نفر نیز از نیروهای خرید خدمات آموزشی و بازنشسته‌ها هستند. در این میان از ۱۱ هزار معاون مدرسه نیز خواسته‌شده تا هفته‌ای ۱۰ ساعت تدریس کنند و نیروهای رسمی و پیمانی هم که به‌صورت حق‌التدریس غیرموظف کار می‌کنند با دو میلیون ساعت تدریس در هفته به میدان بیایند تا به‌این‌ترتیب مشکل کمبود نیروی انسانی حل شود و امسال هیچ کلاسی بدون معلم نماند.

آموزش‌وپرورش مدعی است چالش کمبود معلم در سیاست‌های دهه ۶۰ و ۷۰ ریشه دارد که نتیجه‌اش به‌مرور در سال‌های مختلف ظاهر می‌شود. حتی گفته می‌شود این وضع تا سال ۱۴۰۳ یعنی چهار سال دیگر نیز ادامه خواهد داشت و آموزش‌وپرورش باید جای ۵۰ تا ۶۰ هزار نیرویی که در آن سال بازنشسته می‌شوند، نیروی جدید بنشاند.

به‌این‌ترتیب چالش نیروی انسانی را دست‌کم تا چهار سال بعد باید مشکلی تکرارشونده در آموزش‌وپرورش بدانیم، مشکلی که برای رفع آن بعید نیست کیفیت قربانی کمیت شود. درواقع سال‌هاست هم‌وغم اصلی وزارتخانه تأمین نیروی انسانی به هر قیمتی است و هدف غایی برای شروع سال‌های تحصیلی، خالی نماندن کلاس‌ها از معلم است؛ حالا چه معلمی و با چه کیفیت و انگیزه و چه توانی در اولویت‌های بعدی قرار می‌گیرد. در آموزش‌وپرورش درباره تحول آن‌هم تحول بنیادی زیاد صحبت می‌شود (بماند که به‌تازگی عضوهیات مدیره سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی گفته است سند تحول، قربانی خودشیفتگی‌ها و ناکارآمدی‌ها و حرف گوش نکردن‌های وزرا و بله‌قربان‌گو بودن معاونان شده) ولی یکی از ملزومات تحولی که همه ما انتظارش را داریم، معلم است که خب برای تأمینش باید به آب‌وآتش زد و بخت را در هرجایی امتحان کرد.

حق با شماست

info@jamejamdaily.ir
روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#فروش-بنزین
شهروندی از تهران:
بسیاری از خودروهای باری و تاکسی‌ها با توجه به سهمیه بنزین زیادی که دارند آخر ماه سهمیه باقی‌مانده خود را به قیمت آزاد به فروش می‌رسانند که این موضوع تخلف است.

#کم-فروشی-نان
عقیلی از تهران:
با وجود گرانی نان، بعضی از نانوایان وزن نان را کاهش داده و کم‌فروشی می‌کنند. رسیدگی و بازرسی بیشتر باعث ممانعت از این تخلف می‌شود.

#قطعه-خودرو
قلی‌زاده از اصفهان:
بارها اعلام شده که تولید خودروسازان و قطعه‌سازان افزایش یافته، ولی گرانی و نایاب‌بودن قطعات افزایش یافته است و گاهی برای خرید یک قطعه باید چندبرابر پول پرداخت شود.

#سود-کرونا
کاظمی از تهران:
بعضی از سودهای مجامع شرکت‌ها به حساب سهام‌داران واریز نمی‌شود و باید این افراد به بانک مراجعه کنند. با وضعیت بیماری کرونا چرا رویه سابق تغییر نمی‌کند؟

#مسکن-ملی
قاسمی از تهران:
از سوی وزارت مسکن و شهرسازی و پروژه مسکن ملی پیامکی بابت کامل‌کردن مدارک ارسالی و رفع نواقص ارسال می‌شود، درحالی که هیچ اشاره‌ای به این‌که کدام مدارک ناقص است، نمی‌شود و مردم سردرگم می‌مانند.

#حقوق-بشر
محمدی از تهران:
دولت آمریکا با وجود ادعاهای فراوان درخصوص حقوق بشر و... علیه ایران، خود بزرگ‌ترین نقض‌کننده حقوق بشر است و سرکوب مردم خودگویای این واقعیت است.

#کتاب-درسی
دماوندی از تهران:
یک هفته از شروع سال تحصیلی گذشته است اما هنوز کتاب درسی در بعضی مناطق توزیع نشده است.

جوابیه

در پی درج پیامی دوشنبه ۱۳۹۹/۰۶/۰۳ با عنوان «عدم خط‌کشی خیابان میرداماد بعد از ترمیم آسفالت» رئیس اداره روابط‌عمومی شهرداری منطقه ۳ شهر تهران با ارسال نمابری اعلام کرد: این معاونت پس از اتمام عملیات روکش آسفالت اقدام به خط‌کشی در محور میرداماد کرده است.